

مقاله پژوهشی

مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دوره ۲۳، تیر ۱۴۰۳، ۳۶۶-۳۵۲

بررسی فراوانی اخبار خودکشی منتشر شده در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های ملی در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۹ و انطباق آن با راهنمای چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها: یک مطالعه توصیفی

عبدالله رحمانی^۱، مهدیه نبردی^۲، حسن احمدی‌نیا^۳، محسن رضائیان^۴

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۹/۲۷ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۱۴۰۲/۱۲/۱۹ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۱۴۰۳/۳/۹ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۳/۱۲

چکیده

زمینه و هدف: گزارش مسؤلانه اخبار خودکشی می‌تواند از رخداد آن پیشگیری کند. هدف از انجام مطالعه حاضر، تعیین وضعیت گزارش اخبار خودکشی منتشر شده در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های ملی طی سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ و طی پاندمی کووید-۱۹ می‌باشد. مواد و روش‌ها: پژوهش توصیفی حاضر یک مطالعه پیگیر است که برای اولین بار در سال ۱۳۹۷ انجام شد. اخبار منتشر شده از ۹ روزنامه (همشهری، جام‌جم، ایران، اطلاعات، کیهان، شرق، اعتماد، آرمان و شهروند) و ۶ خبرگزاری ملی (ایسنا، ایرنا، فارس، خبرآنلاین، مهر و تسنیم) از ابتدای فروردین ۱۳۹۸ تا پایان اسفند ۱۳۹۹، استخراج و نتایج به صورت تعداد (درصد)، میانگین و انحراف معیار گزارش شد. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های *t* مستقل و مجذور کای آنالیز گردید.

یافته‌ها: در مجموع ۹۲۷ خبر (روزنامه‌ها ۴۱۶ و خبرگزاری‌ها ۵۱۱ مورد) مربوط به خودکشی استخراج گردید. میانگین نمره انطباق در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها به ترتیب ۹/۴۶ و ۹/۲۸ از ۱۵ بدست آمد. در مجموع، تعداد اخبار گزارش شده مربوط به خودکشی در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ کاهش یافته ولی در سال ۱۳۹۹ افزایش چشم‌گیری داشته است، این روند در تمام روزنامه‌ها به جز همشهری و اطلاعات و تمام خبرگزاری‌ها به جز مهر و ایرنا قابل مشاهده است. میانگین نمره انطباق در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۷ افزایش یافته، ولی در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ کاهش داشته است. نتیجه‌گیری: اخبار منتشر شده در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها در بعضی موارد تا حدودی غیر مسؤلانه انجام گرفته بود. اگرچه این اخبار نسبت به سال ۱۳۹۷ بهتر منتشر می‌گردد، اما باید پرسنل رسانه‌ها و سردبیران مجلات و روزنامه‌ها در این زمینه آموزش لازم را دریافت نمایند.

واژه‌های کلیدی: اخبار خودکشی، روزنامه‌ها، خبرگزاری‌های ملی، راهنمای چاپ اخبار خودکشی

ارجاع: رحمانی ع، نبردی م، احمدی‌نیا ح، رضائیان م، بررسی فراوانی اخبار خودکشی منتشر شده در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های ملی در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۹ و انطباق آن با راهنمای چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها: یک مطالعه توصیفی. مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، سال ۱۴۰۳، دوره ۲۳ شماره ۴، صفحات: ۳۶۶-۳۵۲.

۱- کارشناس ارشد اپیدمیولوژی، دانشکده علوم پزشکی کردستان، مرکز بهداشت شهرستان کامیاران، کامیاران، ایران

۲- کارشناس ارشد اپیدمیولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران

۳- استادیار گروه آموزشی اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات محیط کار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران

۴- نویسنده مسؤل (استاد، گروه اپیدمیولوژی و آمار زیستی، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات محیط کار، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران

کد پستی: ۷۷۱۸۱۷۵۹۱۱

تلفن: ۰۳۴-۳۱۳۱۵۱۲۳، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk

مقدمه

واژه خودکشی از واژه لاتین Suicide به معنای قتل نفس گرفته شده است. خودکشی در صورتی که کامل انجام گیرد، عمل مهلکی است که نمایانگر میل فرد به مردن است (۱). خودکشی را می‌توان به عنوان اقدامی آگاهانه در آزار به خود که به مرگ منتهی می‌گردد، تعریف نمود. این واژه برای اولین بار در سال ۱۶۴۲ میلادی و بر پایه کلمات لاتین SUI و CADER به ترتیب به معنی خود و کشتن ابداع گردید (۲). خودکشی یکی از اساسی‌ترین مشکلات سلامت عمومی است که به صورت قابل توجهی در حال افزایش است (۳).

سازمان بهداشت جهانی گزارش کرد که نزدیک به ۸۰۰ هزار مورد مرگ در سراسر دنیا در سال ۲۰۰۰ و نزدیک به ۸۵۰ هزار مرگ ناشی از خودکشی در سال ۲۰۱۸ میلادی در کل دنیا رخ داده است (۴، ۵). هر مرگی که به علت خودکشی اتفاق می‌افتد حداقل بر ۶ نفر دیگر تأثیر می‌گذارد (۳). خودکشی و رفتارهای مرتبط با آن بار عاطفی و اقتصادی قابل ملاحظه‌ای را بر روی خانواده و جامعه ایجاد می‌کنند (۶).

دامنه رخداد وقوع خودکشی گسترده بوده و عوامل زیادی از جمله مسائل مربوط به فرد (سن، جنسیت، نژاد، وضعیت تأهل، شغل، سطح تحصیلات، مذهب و سابقه خانوادگی) تا عوامل محیطی-اجتماعی (فرهنگ، تبعیض، فقر، جنگ و صلح و شاخص توسعه انسانی) بر رفتار خودکشی و اقدام به آن تأثیر می‌گذارند (۸، ۷). بر اساس آخرین آمار خودکشی منتشر شده در سال ۲۰۱۹ میلادی، کشور لیتوانی ۳۱/۹ نفر، روسیه ۳۱ نفر، آمریکای جنوبی ۲۹/۲ نفر، کره جنوبی ۲۶/۹ نفر و بلاروس ۲۶/۲ نفر به ازای هر صد هزار نفر به ترتیب جزء پنج کشور با بیشترین موارد خودکشی می‌باشند. ایران هم با داشتن ۴/۱ مورد در هر صد هزار نفر در رده ۱۲۴ جهان قرار گرفته است (۹، ۱۰).

رسانه‌ها یکی از عوامل محیطی قوی و فراگیر هستند که توسط محققین و به منظور انتشار پیام، گزارش‌ها و اطلاعات مرتبط با خودکشی کاربرد زیادی پیدا نموده‌اند (۱۵-۱۱). درج اخبار مربوط به خودکشی در رسانه‌هایی هم‌چون روزنامه‌ها و مجلات به دلیل ماندگاری، بازخوانی و تکرار مجدد، خطر اثرات منفی این اخبار را در مقایسه با اخبار کوتاه شفاهی در رادیو و تلویزیون، افزایش می‌دهد (۱۸-۱۶).

نحوه به تصویر کشیدن خودکشی ممکن است اثر منفی بر روی افراد با افکار خودکشی داشته باشد زیرا پوشش این اقدام در حجم زیاد، به‌طور برجسته به ستودن یا رمانتیک کردن خودکشی می‌انجامد (۲۰، ۱۹). این کار موجب سرایت خودکشی یا خودکشی تقلیدی (Copycat) می‌شود که به آن اثر ورتنر (Werther effect) گفته می‌شود و نام خود را از قهرمان رمان "رنج‌های ورتنر جوان" اثر یوهان ولفگانگ گوته (Johann Wolfgang Goethe) گرفته است (۲۱). بنابراین با رمانتیک کردن مرگ ناشی از خودکشی، خطر خودکشی افزایش می‌یابد (۱۵). نقطه مقابل اثر ورتنر، اثر پاپاگنو (Papagenoeffect) قرار دارد. این اصطلاح بر اساس شخصیتی در اپرایفلوت جادویی اثر موتزارت نام‌گذاری شده که در معرض ترس از دست دادن معشوقه خود، تصمیم دارد خودکشی کند که دوستانش به او کمک می‌کنند و از تصمیم خود منصرف می‌شود (۲۳، ۲۲).

بنابراین، گزارش اخبار خودکشی غیرمسئولانه می‌تواند منجر به رفتار خودکشی تقلیدی شود. رفتار خودکشی تقلیدی با زمان، میزان برجسته نمودن گزارش، توصیف روش به کار گرفته شده برای خودکشی و گزارش خودکشی احساسی، تغییر می‌کند (۲۸-۲۴). همه‌گیری کووید-۱۹ همانند سایر همه‌گیری‌های قبلی، به دلیل فاصله‌گذاری اجتماعی، جداسازی و قرنطینه، می‌تواند عواقب اجتماعی و اقتصادی و پیامدهای روان‌شناختی مانند افسردگی، اضطراب، غم، نگرانی، ترس، عصبانیت، دلخوری، سرخوردگی،

جهت انجام این مطالعه، روزنامه‌های همشهری، جام جم، ایران، اطلاعات، کیهان، شرق، اعتماد، آرمان و شهروند و خبرگزاری‌های ایسنا، ایرنا، فارس، خبرآنلاین، خبرگزاری مهر و تسنیم انتخاب شدند. دلیل انتخاب این روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها، پرخواننده بودن آن‌ها می‌باشد. طبق نظرسنجی که گروه خبری ایسنا و مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران (ایسپا)، مورخ ۱۶ تا ۲۲ آبان ۱۳۹۴ درباره اینکه بازدیدکنندگان کدام روزنامه‌ها را مطالعه می‌کنند انجام داد، ۶۱ درصد از شرکت‌کنندگان روزنامه همشهری، ۴۲/۴ درصد جام جم، ۳۷/۹ درصد ایران، ۲۹/۴ درصد اطلاعات، ۲۵/۴ درصد کیهان، ۲۳/۷ درصد شرق، ۲۰/۹ درصد اعتماد، ۲۰/۳ درصد آرمان و ۱۴/۱ درصد شهروند را مطالعه می‌کردند (۳۵).

هم‌چنین، طبق گزارش ایسنا و به نقل از روابط عمومی مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران (ایسپا)، این مرکز در ایام برگزاری بیست‌وسومین نمایشگاه مطبوعات و خبرگزاری‌ها مورخ ۵ تا ۱۲ آبان ۱۳۹۶، اقدام به انجام نظرسنجی از فعالان عرصه خبر در خصوص خبرگزاری‌ها و سایت‌های خبری کرد. بر اساس نتایج نظرسنجی ایسپا از کل ۱۲ خبرگزاری ملی در سطح کشور، ۶۶/۷ درصد پاسخگویان معمولاً از سایت ایسنا، ۶۴/۲ درصد از ایرنا، ۵۳ درصد از فارس، ۴۸/۷ درصد از خبرآنلاین، ۴۷/۹ درصد از مهر و ۴۶/۲ درصد نیز از تسنیم بازدید داشتند (۳۶). بنابراین، روزنامه‌های ملی موردنظر از برترین روزنامه‌ها از نگاه مردم در نمایشگاه مطبوعات و برترین خبرگزاری‌های ملی کشور از نگاه فعالان عرصه خبر انتخاب گردید.

ابزار لازم برای جمع‌آوری اطلاعات در این مطالعه، یک چک لیست بود که از دستورالعمل چاپ اخبار خودکشی رسانه‌ها تهیه شده بود (۱۸-۱۶). این دستورالعمل شامل ۱۵ گزینه، می‌باشد که مشخص می‌کند هر کدام از اخبار منتشر شده در روزنامه‌ها یا خبرگزاری‌ها چقدر با این ۱۵ گزینه مطابقت دارند. به صورتی که هر کدام از خبرها اگر با هر گزینه مطابقت داشت نمره ۱ و اگر

احساس گناه، درماندگی و تنهایی را برانگیزد (۲۹-۳۱)، که می‌توانند منجر به رفتارهای خودکشی (به عنوان مثال افکار خودکشی، اقدام به خودکشی و خودکشی کامل) شوند (۳۲، ۳۳). رسانه‌ها همانند شمشیر دولبه عمل می‌کنند، به طوری که می‌توانند با گزارش‌دهی نادرست اخبار خودکشی، منجر به انتقال رفتار خودکشی و رخداد خودکشی‌های متوالی گردند و یا با گزارش‌دهی مسئولانه از خودکشی‌های دیگر پیشگیری کنند (۱۱). پس باید بر نحوه گزارش اخبار خودکشی منتشر شده توسط روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های ملی متمرکز شویم. بنابراین، هدف از انجام مطالعه حاضر تعیین وضعیت گزارش اخبار خودکشی منتشر شده در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های ملی طی سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ و طی رخداد بیماری COVID-19 و مقایسه آن با مطالعه انجام یافته در سال ۱۳۹۷ می‌باشد.

مواد و روش‌ها

این مطالعه یک مطالعه توصیفی و پیگیر است که اولین بار در سال ۱۳۹۷ توسط Nabardi و همکاران انجام شده است (۳۴). مطالعه حاضر در سطح کشور و با هدف تعیین فراوانی اخبار خودکشی منتشر شده در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های ملی و انطباق آن با راهنمای انعکاس اخبار خودکشی در رسانه‌ها، در طول سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ انجام شد. این مطالعه پس از اخذ مجوز کمیته تحقیقات و پژوهش دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان و دریافت کد اخلاق IR.RUMS.REC.1400.069 اجرا شد. تمام اخبار مربوط به خودکشی منتشر شده در ۹ روزنامه و ۶ خبرگزاری ملی، از اول فروردین سال ۱۳۹۸ تا آخر اسفند سال ۱۳۹۹ استخراج و از نظر مطابقت با راهنمای چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها، برگرفته از دستورالعمل سازمان بهداشت جهانی، مورد بررسی قرار گرفت.

نداشت نمره صفر می‌گیرد. سپس برای هر خبر، با استفاده از مجموع نمرات ۱۵ گزینه، نمره انطباق محاسبه و مورد بررسی قرار گرفت.

داده‌های مورد نیاز از روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های ملی جمهوری اسلامی ایران که به صورت برخط در اینترنت موجود می‌باشند، جمع‌آوری شد. با جستجوی واژه خودکشی در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های مذکور، موارد خودکشی که در طول دو سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ گزارش شده بود، مورد بررسی قرار گرفت.

در ادامه برای تجزیه و تحلیل اطلاعات، با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ به توصیف داده‌ها به صورت تعداد (درصد)، میانگین و انحراف معیار پرداخته شد. با استفاده از آزمون *t* مستقل، میانگین نمره انطباق با راهنمای چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها، در دو گروه روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها مورد مقایسه قرار گرفت. هم‌چنین، میزان انطباق با راهنمای چاپ اخبار خودکشی به صورت درصد محاسبه و جهت مقایسه نسبت موارد رعایت شده در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های ملی از آزمون مجذور کای استفاده شد. سطح معنی‌داری در آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

نتایج

طی دو سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹، از ۹ روزنامه و ۶ خبرگزاری ملی، تعداد ۹۲۷ خبر مربوط به خودکشی یافت شد. در حالی که طی سال ۱۳۹۷ تعداد ۵۱۲ خبر مربوط به خودکشی در همان روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها درج گردیده بود.

تعداد اخبار خودکشی منتشر شده در هر یک از روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های ملی را به تفکیک سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ نشان می‌دهد. در سال ۱۳۹۸ بیشترین تعداد اخبار مربوط به خودکشی، توسط روزنامه آرمان به تعداد ۲۹ (۹/۵ درصد) و خبرگزاری خبرآنلاین به تعداد ۵۵ (۱۸/۱ درصد) بود و کمترین تعداد، مربوط به روزنامه جام‌جم به تعداد ۱ (۰/۳ درصد) و خبرگزاری فارس به تعداد ۱۶ (۵/۳ درصد) بود. در حالی که تعداد گزارش اخبار مربوط به خودکشی در روزنامه اعتماد، صفر می‌باشد. در سال ۱۳۹۹ بیشترین تعداد اخبار خودکشی، مربوط به روزنامه شهروند به تعداد ۶۹ (۱۱/۱ درصد) و خبرگزاری خبرآنلاین به تعداد ۸۳ (۱۳/۳ درصد) بود و کمترین تعداد، مربوط به روزنامه همشهری به تعداد ۱ (۰/۲ درصد) و خبرگزاری فارس به تعداد ۱۹ (۳/۰ درصد) بود. در حالی که تعداد گزارش اخبار مربوط به خودکشی در روزنامه اعتماد، صفر می‌باشد. در جدول ۱، تعداد موارد خبری مرتبط با خودکشی منتشر شده در هر یک از روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها طی سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ در مقایسه با سال ۱۳۹۷ گزارش شده است. لازم به ذکر است که داده‌های مربوط به سال ۱۳۹۷ از مقاله‌ای که قبلاً منتشر شده، استفاده شده است. در مجموع، تعداد اخبار گزارش شده در این روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ کاهش یافته ولی در سال ۱۳۹۹ افزایش چشم‌گیری داشته است. این روند در تمام روزنامه‌ها به جز همشهری و اطلاعات و تمام خبرگزاری‌ها به جز مهر و ایرنا قابل مشاهده است (جدول ۱).

جدول ۱- تعداد گزینه‌های خبری مرتبط با خودکشی منتشر شده در هر یک از روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها طی سال‌های ۹۹-۱۳۹۸ در مقایسه با سال ۱۳۹۷

نام روزنامه / خبرگزاری	سال ۱۳۹۷* (درصد) تعداد	سال ۱۳۹۸ (درصد) تعداد	سال ۱۳۹۹ (درصد) تعداد
روزنامه ایران	۶۰ (۱۱/۷)	۲۲ (۷/۲)	۵۲ (۸/۳)
روزنامه شهروند	۴۸ (۹/۴)	۲۸ (۹/۲)	۶۹ (۱۱/۱)
روزنامه شرق	۲۳ (۴/۵)	۱۲ (۳/۹)	۵۸ (۹/۳)
روزنامه کیهان	۱۷ (۳/۳)	۱۶ (۵/۳)	۳۶ (۵/۸)
روزنامه جام جم	۴۵ (۸/۸)	۱ (۰/۳)	۹ (۱/۴)
روزنامه همشهری	۲۳ (۴/۵)	۱۳ (۴/۳)	۱ (۰/۲)
روزنامه آرمان	۴۰ (۷/۸)	۲۹ (۹/۵)	۵۶ (۹/۰)
روزنامه اطلاعات	۰	۳ (۱/۰)	۱۱ (۱/۸)
خبرگزاری مهر	۲۰ (۳/۹)	۲۲ (۷/۲)	۷۷ (۱۲/۴)
خبرگزاری فارس	۴۱ (۸/۰)	۱۶ (۵/۳)	۱۹ (۳/۰)
خبرگزاری تسنیم	۳۱ (۶/۱)	۲۴ (۷/۹)	۴۱ (۶/۶)
خبرگزاری خبرآنلاین	۹۹ (۱۹/۳)	۵۵ (۱۸/۱)	۸۳ (۱۳/۳)
خبرگزاری ایسنا	۴۰ (۷/۸)	۳۱ (۱۰/۲)	۷۶ (۱۲/۲)
خبرگزاری ایرنا	۲۵ (۴/۹)	۳۲ (۱۰/۵)	۳۵ (۵/۶)
جمع کل	۵۱۲	۳۰۴	۶۲۳

*اقتباس از مطالعه نبردی و همکاران

در سال ۱۳۹۹ هم، اجتناب از توصیف خودکشی به عنوان مسأله‌ای غیرقابل توضیح یا ساده‌انگارانه و اجتناب از توصیف خودکشی به عنوان عملی تحسین برانگیز و قهرمانانه با امتیاز ۱۰۰ بیشترین و مرگ به علت کووید-۱۹ با امتیاز ۳/۱ در روزنامه‌ها و اجتناب از چاپ واژه خودکشی در تیتراژ خبر با امتیاز ۰/۳ درصد در خبرگزاری‌ها کمترین انطباق را با دستورالعمل چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها داشته‌اند.

به طور کلی، اجتناب از توصیف خودکشی به عنوان عملی تحسین برانگیز و قهرمانانه با تعداد ۹۲۷ (۱۰۰ درصد) و مرگ به علت کووید-۱۹ با تعداد ۴۳ (۶/۵ درصد) به ترتیب بیشترین و کمترین میزان انطباق با دستورالعمل چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها را داشتند (جدول ۲).

میزان انطباق هر گزینه از چک‌لیست با دستورالعمل چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها به تفکیک روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ در جدول ۲ گزارش شده است. در سال ۱۳۹۸، اجتناب از توصیف خودکشی به عنوان عملی تحسین برانگیز و قهرمانانه، اجتناب از انتشار اطلاعات مرتبط با خودکشی در صفحات اصلی خبر، اجتناب از واژگان "خودکشی موفق" برای خودکشی‌های کامل منجر به مرگ و اجتناب از عباراتی مانند "همه‌گیری خودکشی" یا "منطقه با بالاترین شیوع خودکشی در دنیا" با میزان انطباق ۱۰۰ درصد هم در روزنامه‌ها و هم در خبرگزاری‌ها بیشترین انطباق و اشاره به روش‌های پیشگیری از خودکشی با میزان انطباق ۱/۶ درصد در روزنامه‌ها و مرگ به علت کووید-۱۹ با میزان انطباق ۶/۱ درصد در خبرگزاری‌ها کمترین میزان انطباق را با دستورالعمل چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها به خود اختصاص داده بودند.

جدول ۲- میزان انطباق هر گزینه از چک لیست با دستورالعمل چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها به تفکیک روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها طی سال‌های ۹۹-۱۳۹۸

مقدار P	کل		خبرگزاری		روزنامه		سال	مقیاس خبری
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد		
۰/۰۳۵	۲۰/۷	۶۳	۱۶/۷	۳۰	۲۶/۶	۳۳	۱۳۹۸	اجتناب از چاپ واژه خودکشی در تیتر خبر
< ۰/۰۰۱	۱۱/۶	۷۲	۰/۳	۱	۲۴/۳	۷۱	۱۳۹۹	
< ۰/۰۰۱	۱۴/۶	۱۳۵	۶/۱	۳۱	۲۵	۱۰۴	مجموع	
-	۹۳/۹	۱۶۹	۹۳/۹	۱۶۹	۰	۰	۱۳۹۸	اجتناب از چاپ فیلم افراد اقدام کننده به خودکشی و خودکشی تکمیل شده
-	۹۵/۵	۳۱۶	۹۵/۵	۳۱۶	۰	۰	۱۳۹۹	
-	۹۴/۹	۴۸۵	۹۴/۹	۴۸۵	۰	۰	مجموع	
۰/۰۴۰	۹۱/۱	۲۷۷	۸۸/۳	۱۵۹	۹۵/۲	۱۱۸	۱۳۹۸	اجتناب از چاپ عکس افراد اقدام کننده به خودکشی و خودکشی تکمیل شده
۰/۱۹۰	۸۲/۸	۵۱۶	۸۱/۰	۲۶۸	۸۴/۹	۲۴۸	۱۳۹۹	
۰/۰۵۷	۸۵/۵	۷۹۳	۸۳/۶	۴۲۷	۸۸	۳۶۶	مجموع	
۰/۳۱۱	۹۵/۱	۲۸۹	۹۶/۱	۱۷۳	۹۳/۵	۱۱۶	۱۳۹۸	اجتناب از چاپ نوشته‌هایی که توسط افراد قبل از اقدام به خودکشی نوشته شده
۰/۰۶۱	۹۸/۶	۶۱۴	۹۹/۴	۳۲۹	۹۷/۶	۲۸۵	۱۳۹۹	
۰/۰۷۹	۹۷/۴	۹۰۳	۹۸/۲	۵۰۲	۹۶/۴	۴۰۱	مجموع	
۰/۰۸۹	۶۰	۲۳۱	۷۹/۴	۱۴۳	۷۱	۸۸	۱۳۹۸	اجتناب از پوشش خبری هیجان انگیز و بزرگ‌نمایی در مورد خودکشی
< ۰/۰۰۱	۱۸/۵	۱۱۵	۱۲/۷	۴۲	۲۵	۷۳	۱۳۹۹	
۰/۴۳۴	۳۷/۳	۳۴۶	۳۶/۲	۱۸۵	۳۸/۷	۱۶۱	مجموع	
۰/۰۰۵	۲۰/۴	۶۲	۱۵/۰	۲۷	۲۸/۲	۳۵	۱۳۹۸	اجتناب از جزییات روش خودکشی
< ۰/۰۰۱	۴۳/۵	۲۷۱	۴۸/۹	۱۶۲	۳۷/۳	۱۰۹	۱۳۹۹	
۰/۴۵۴	۳۵/۹	۳۳۳	۳۷	۱۸۹	۳۴/۶	۱۴۴	مجموع	
۰/۶۸۸	۷۷/۰	۲۳۴	۷۷/۸	۱۴۰	۷۵/۸	۹۴	۱۳۹۸	اجتناب از توصیف خودکشی به عنوان مسأله‌ای غیرقابل توضیح یا ساده انگارانه
-	۱۰۰	۶۲۳	۱۰۰	۳۳۱	۱۰۰	۲۹۲	۱۳۹۹	
۰/۷۲۴	۹۲/۴	۸۵۷	۹۲/۲	۴۷۱	۹۲/۸	۳۸۶	مجموع	
-	۱۰۰	۳۰۴	۱۰۰	۱۸۰	۱۰۰	۱۲۴	۱۳۹۸	اجتناب از توصیف خودکشی به عنوان عملی تحسین برانگیز و قهرمانانه
-	۱۰۰	۶۲۳	۱۰۰	۳۳۱	۱۰۰	۲۹۲	۱۳۹۹	
-	۱۰۰	۹۲۷	۱۰۰	۵۱۱	۱۰۰	۴۱۶	مجموع	
-	۱۰۰	۱۲۴	۰	۰	۱۰۰	۱۲۴	۱۳۹۸	اجتناب از انتشار اطلاعات مرتبط با خودکشی در صفحات اصلی خبر
-	۸۰/۸	۲۳۶	۰	۰	۸۰/۸	۲۳۶	۱۳۹۹	
-	۸۶/۵	۳۶۰	۰	۰	۸۶/۵	۳۶۰	مجموع	
-	۱۰۰	۳۰۴	۱۰۰	۱۸۰	۱۰۰	۱۲۴	۱۳۹۸	اجتناب از واژگان "خودکشی موفق" برای خودکشی‌های کامل منجر به مرگ
۰/۶۰۷	۹۸/۲	۶۱۲	۹۸/۵	۳۲۶	۹۷/۹	۲۸۶	۱۳۹۹	
۰/۵۱۷	۹۸/۸	۹۱۶	۹۹	۵۰۶	۹۸/۶	۴۱۰	مجموع	
-	۱۰۰	۳۰۴	۱۰۰	۱۸۰	۱۰۰	۱۲۴	۱۳۹۸	اجتناب از عباراتی مانند "همه‌گیری خودکشی" یا "منطقه با بالاترین شیوع خودکشی در دنیا"
< ۰/۰۰۱	۸۷/۲	۵۴۳	۸۰/۱	۲۶۵	۹۵/۲	۲۷۸	۱۳۹۹	
< ۰/۰۰۱	۹۱/۴	۸۴۷	۸۷/۱	۴۴۵	۹۶/۶	۴۰۲	مجموع	
۰/۲۳۸	۹۹/۳	۳۰۲	۹۸/۹	۱۷۸	۱۰۰	۱۲۴	۱۳۹۸	اجتناب از گزارش آمار خودکشی با اعداد و ارقام
< ۰/۰۰۱	۸۳/۹	۵۲۳	۷۸/۲	۲۵۹	۹۰/۴	۲۶۴	۱۳۹۹	
< ۰/۰۰۱	۸۹	۸۲۵	۸۵/۵	۴۳۷	۹۳/۳	۳۸۸	مجموع	
۰/۷۹۲	۹۹	۳۰۱	۹۸/۹	۱۷۸	۹۹/۲	۱۲۳	۱۳۹۸	اجتناب از گزارش رفتار خودکشی "به عنوان پاسخی قابل درک به تغییرات اجتماعی، فرهنگی" یا "تنزل رتبه اجتماعی"
< ۰/۰۰۱	۹۱/۵	۵۷۰	۹۹/۱	۳۲۸	۸۲/۹	۲۴۲	۱۳۹۹	
< ۰/۰۰۱	۹۴	۸۷۱	۹۹	۵۰۶	۸۷/۷	۳۶۵	مجموع	
۰/۰۱۸	۵/۳	۱۶	۷/۸	۱۴	۱/۶	۲	۱۳۹۸	اشاره به روش‌های پیشگیری از خودکشی
۰/۵۹۴	۱۰/۴	۶۵	۱۰/۹	۳۶	۹/۹	۲۹	۱۳۹۹	
۰/۳۰۱	۸/۷	۸۱	۹/۸	۵۰	۷/۵	۳۱	مجموع	
۰/۷۴۸	۷/۹	۳	۶/۳	۱	۹/۱	۲	۱۳۹۸	خودکشی به علت کووید-۱۹
۰/۰۰۱	۶/۴	۴۰	۹/۴	۳۱	۳/۱	۹	۱۳۹۹	
۰/۰۰۳	۶/۵	۴۳	۹/۲	۳۲	۳/۵	۱۱	مجموع	

آزمون مجدور کای، $P < ۰/۰۵$ اختلاف معنی‌دار

هم‌چنین، مشاهده شد که روزنامه‌های ملی بیشتر از خبرگزاری‌ها از دست‌ورالعمل انعکاس اخبار خودکشی در رسانه‌ها پیروی کردند. ولی در سال ۱۳۹۹، بیشترین میزان نمره انطباق را روزنامه اطلاعات با میانگین ۱۰/۰۹ و انحراف معیار ۱/۰۴ و خبرگزاری مهر با میانگین ۹/۵۷ و انحراف معیار ۱/۱۴ و کمترین میزان نمره انطباق را روزنامه همشهری با میانگین ۸/۰۰ و انحراف معیار ۰/۹۸ و خبرگزاری تسنیم با میانگین ۸/۶۵ و انحراف معیار ۰/۸۵ دارا می‌باشند.

در جدول ۳، میانگین نمره انطباق هر یک از روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها با راهنمای چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها طی سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ نشان داده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌گردد، در سال ۱۳۹۸، بیشترین میزان نمره انطباق را روزنامه شهروند با میانگین ۱۰/۱۷ و انحراف معیار ۱/۰۲ و خبرگزاری مهر با میانگین ۱۰/۱۳ و انحراف معیار ۱/۱۶ و کمترین میزان نمره انطباق را روزنامه جام‌جم با میانگین ۹/۰۰ و انحراف معیار ۱/۰۳ و خبرگزاری خبرآنلاین با میانگین ۹/۴۰ و انحراف معیار ۰/۹۷ دارا می‌باشند.

جدول ۳- شاخص‌های توصیفی نمره انطباق هر یک از روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها با راهنمای چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها طی سال‌های ۱۳۹۸-۹۹

سال	تعداد	حداقل	ماکزیمم	میانگین	انحراف معیار
۱۳۹۸	۱۶	۹	۱۲	۱۰/۱۲	۱/۰۲
۱۳۹۹	۳۶	۸	۱۲	۹/۸۰	۱/۰۹
مجموع	۵۲	۸	۱۲	۹/۹۰	۱/۰۷
۱۳۹۸	۲۲	۷	۱۲	۹/۵۰	۱/۱۴
۱۳۹۹	۵۲	۷	۱۲	۹/۲۱	۱/۳۶
مجموع	۷۴	۷	۱۲	۹/۲۹	۱/۳۰
۱۳۹۸	۱۳	۸	۱۱	۹/۸۴	۰/۹۸
۱۳۹۹	۱	۸	۸	۸/۰۰	۰/۹۸
مجموع	۱۴	۸	۱۱	۹/۷۱	۱/۰۶
۱۳۹۸	۲۸	۹	۱۲	۱۰/۱۷	۱/۰۲
۱۳۹۹	۶۹	۵	۱۱	۸/۷۲	۱/۴۲
مجموع	۹۷	۵	۱۲	۹/۱۴	۱/۴۷
۱۳۹۸	۱	۹	۹	۹/۰۰	۱/۰۳
۱۳۹۹	۹	۸	۱۱	۹/۳۳	۱/۰۰
مجموع	۱۰	۸	۱۱	۹/۳۰	۰/۹۴
۱۳۹۸	۱۲	۸	۱۱	۹/۳۳	۱/۱۵
۱۳۹۹	۵۸	۷	۱۳	۹/۳۷	۱/۴۸
مجموع	۷۰	۷	۱۳	۹/۳۷	۱/۴۲
۱۳۹۸	۲۹	۸	۱۲	۱۰/۱۳	۰/۹۱
۱۳۹۹	۵۶	۶	۱۲	۹/۳۷	۱/۱۲
مجموع	۸۵	۶	۱۲	۹/۶۳	۱/۱۱
۱۳۹۸	۳	۸	۱۱	۱۰/۰۰	۱/۷۳
۱۳۹۹	۱۱	۸	۱۱	۱۰/۰۹	۱/۰۴
مجموع	۱۴	۸	۱۱	۱۰/۰۷	۱/۱۴
۱۳۹۸	۳۲	۸	۱۲	۹/۷۵	۰/۹۵
۱۳۹۹	۳۵	۸	۱۰	۸/۸۰	۰/۶۳
مجموع	۶۷	۸	۱۲	۹/۲۵	۰/۹۲
۱۳۹۸	۲۲	۹	۱۳	۱۰/۱۳	۱/۱۶

۱/۱۴	۹/۵۷	۱۲	۷	۷۷	۱۳۹۹	مهر
۱/۱۶	۹/۶۹	۱۳	۷	۹۹	مجموع	
۰/۹۴	۱۰/۰۳	۱۲	۸	۳۱	۱۳۹۸	ایسنا
۰/۷۲	۸/۹۸	۱۱	۶	۷۶	۱۳۹۹	
۰/۹۲	۹/۲۸	۱۲	۶	۱۰۷	مجموع	تسنیم
۱/۰۸	۹/۷۰	۱۳	۸	۲۴	۱۳۹۸	
۰/۸۵	۸/۶۵	۱۱	۷	۴۱	۱۳۹۹	مجموع
۱/۰۶	۹/۰۴	۱۳	۷	۶۵	۱۳۹۸	
۰/۷۰	۹/۶۸	۱۱	۸	۱۶	۱۳۹۸	فارس
۰/۹۶	۹/۴۷	۱۱	۸	۱۹	۱۳۹۹	
۰/۸۵	۹/۵۷	۱۱	۸	۳۵	مجموع	مجموع
۰/۹۷	۹/۴۰	۱۲	۷	۵۵	۱۳۹۸	
۰/۷۹	۸/۸۱	۱۲	۷	۸۳	۱۳۹۹	مجموع
۰/۹۱	۹/۲۵	۱۲	۷	۱۳۸	۱۳۹۸	

میزان انطباق روزنامه‌ها با میانگین ۹/۲۶ درصد و انحراف معیار ۱/۳۵ و خبرگزاری‌ها با میانگین ۹/۰۴ و انحراف معیار ۰/۹۳ یافت شد ($P < ۰/۰۰۱$). به صورت کلی (مجموع دو سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹) نیز تفاوت معنی‌داری بین میانگین نمره انطباق روزنامه‌ها با میانگین ۹/۴۵ و انحراف معیار ۱/۳۰ و خبرگزاری‌ها با میانگین ۹/۲۸ و انحراف معیار ۱/۰۱ یافت شد ($P < ۰/۰۰۱$).

در جدول ۴، با استفاده از آزمون t مستقل، میانگین نمره انطباق با راهنمای چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها در دو گروه روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها طی سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ مورد مقایسه قرار گرفت. بر این اساس، در سال ۱۳۹۸، تفاوت معنی‌داری بین میزان انطباق روزنامه‌ها با میانگین ۹/۹۱ درصد و انحراف معیار ۱/۰۶ و خبرگزاری‌ها با میانگین ۹/۷۲ و انحراف معیار ۱/۰۰ یافت نشد ($P = ۰/۵۸۱$). ولی در سال ۱۳۹۹، تفاوت معنی‌داری بین

جدول ۴- میانگین نمره انطباق روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها با راهنمای چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها طی سال‌های ۱۳۹۸-۹۹

مقدار P	خبرگزاری			روزنامه			سال
	انحراف معیار	میانگین	تعداد	انحراف معیار	میانگین	تعداد	
۰/۵۸۱	۱/۰۰	۹/۷۲	۱۸۰	۱/۰۶	۹/۹۱	۱۲۴	۱۳۹۸
< ۰/۰۰۱	۰/۹۳	۹/۰۴	۳۳۱	۱/۳۵	۹/۲۶	۲۹۲	۱۳۹۹
< ۰/۰۰۱	۱/۰۱	۹/۲۸	۵۱۱	۱/۳۰	۹/۴۵	۴۱۶	مجموع

آزمون t مستقل، $P < ۰/۰۰۵$ اختلاف معنی‌دار

بحث

ویراستاران پرداخته‌اند. در مطالعه حاضر، ۹ روزنامه ملی (همشهری، جام‌جم، ایران، اطلاعات، کیهان، شرق، اعتماد، آرمان و شهروند) و ۶ خبرگزاری ملی (خبرگزاری‌های ملی ایسنا، ایرنا، فارس، خبرآنلاین، خبرگزاری مهر و تسنیم) که از اول فروردین سال ۱۳۹۸ تا آخر اسفند سال ۱۳۹۹، منتشر شده بودند از نظر وجود و یا عدم وجود مطابقت با راهنمای چاپ اخبار خودکشی در رسانه‌ها استخراج و مورد بررسی قرار گرفتند.

گزارش نتایج تحقیقات انجام گرفته در خصوص نحوه انتشار اخبار مرتبط با رفتار خودکشی در رسانه‌ها نشان می‌دهند که گزارش رسانه‌ای غیرمسئولانه می‌تواند منجر به رفتارهای خودکشی تقلیدی گردد (۳۷-۳۸). در کشور ایران مطالعات اندکی به بررسی کیفیت نحوه گزارش اخبار خودکشی در رسانه‌ها و میزان انطباق آن با دستورالعمل‌های رسانه توسط روزنامه‌نگاران و

در این مطالعه، از مجموع ۹۲۷ خبر مربوط به خودکشی، بیشترین تعداد اخبار توسط روزنامه شهروند به تعداد ۹۷ (۱۰/۵ درصد) و خبرگزاری خبرآنلاین به تعداد ۱۳۸ (۱۴/۹ درصد) و کمترین تعداد توسط روزنامه جام جم به تعداد ۱۰ (۱/۱ درصد) و خبرگزاری فارس به تعداد ۳۵ (۳/۸ درصد) منتشر شده بود. بیشترین میزان نمره انطباق را روزنامه اطلاعات با میانگین ۱۰/۰۷ و انحراف معیار ۱/۱۴ و خبرگزاری مهر با میانگین ۹/۶۹ و انحراف معیار ۱/۱۶ و کمترین میزان نمره انطباق را روزنامه شهروند با میانگین ۹/۱۴ و انحراف معیار ۱/۴۷ و خبرگزاری تسنیم با میانگین ۹/۰۴ و انحراف معیار ۱/۰۶ دارا بودند. همچنین، روزنامه‌های ملی بیشتر از خبرگزاری‌ها از دستورالعمل انعکاس اخبار خودکشی در رسانه‌ها پیروی کرده بودند.

در حالی که طبق مطالعه منتشر شده در سال ۱۳۹۷ در آن سال، تعداد ۵۱۲ خبر خودکشی، توسط روزنامه‌ها (۲۵۶ مورد) و خبرگزاری‌های (۲۵۶ مورد) ملی منتخب، چاپ شده بود. بیشترین تعداد اخبار مربوط به خودکشی، توسط روزنامه ایران به تعداد ۶۰ (۱۱/۷ درصد) و خبرگزاری خبرآنلاین به تعداد ۹۹ (۱۹/۳ درصد) بود و کمترین تعداد، مربوط به روزنامه کیهان به تعداد ۱۷ (۳/۳ درصد) و خبرگزاری مهر به تعداد ۲۰ (۳/۹ درصد) گزارش شده بود. در حالی که تعداد گزارش اخبار مربوط به خودکشی در روزنامه اطلاعات و اعتماد صفر بود، بیشترین میزان نمره انطباق را روزنامه کیهان با میانگین ۱۰/۸۸ و انحراف معیار ۱/۵۳ و خبرگزاری مهر با میانگین ۱۰/۲۵ و انحراف معیار ۰/۷۱ دارا بود (۳۴). در مجموع، هم در روزنامه‌ها و هم در خبرگزاری‌ها، میانگین نمره انطباق در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است، در سال ۱۳۹۹ نیز نسبت به سال ۱۳۹۷ افزایش یافته ولی نسبت به سال ۱۳۹۸ کاهش داشته است.

اجتناب از چاپ واژه خودکشی در تیتیر خبری روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها در مطالعه حاضر ۱۴/۶ درصد بود در حالی که در مطالعه سال ۱۳۹۷ این مقدار برابر ۱۴/۳ درصد بود (۳۴)، و در

مطالعه انجام گرفته در ایرلند در ۲۴۳ گزارش رسانه‌ای طی یک دوره ۳ ساله، مابین سال ۲۰۱۲-۲۰۰۹ میلادی، برابر ۷۹/۹ درصد (۳۹)، در رسانه‌های چاپی و آنلاین کشور تایوان ۸۵/۴۵ درصد (۴۰)، در هند ۷۷ درصد (۴۱)، در استرالیا ۷۰/۵ درصد (۴۲) و در مصر ۵ درصد (۴۳) بود. این اطلاعات نشان‌دهنده این است که اجتناب از چاپ واژه خودکشی در ایران کمتر از بقیه کشورها (به-جزء کشور مصر) مورد توجه قرار گرفته است.

اجتناب از انتشار فیلم افراد اقدام‌کننده به خودکشی و خودکشی کامل در خبرگزاری‌ها ۹۴/۹ درصد بود، ولی در سال ۱۳۹۷، ۹۵/۳ درصد بود (۳۴). اجتناب از چاپ عکس افراد اقدام‌کننده به خودکشی و خودکشی کامل در مطالعه حاضر ۸۵/۵ درصد بود، اما در سال ۱۳۹۷، ۸۸/۷ درصد بود که با توجه به این که تصاویر نامناسب از شخص خودکشی‌کننده، مکان و محتوای یادداشت خودکشی می‌تواند بر رفتار خوانندگان تأثیر بگذارد و ممکن است افراد آسیب‌پذیر را به رفتار خودکشی ترغیب نماید جای بررسی دارد. اجتناب از انتشار فیلم افراد اقدام‌کننده به خودکشی در ایرلند ۹۵/۸ درصد (۳۹)، در هنگ کنگ ۹۱ درصد (۴۴)، اتریش ۸۷/۱ درصد، مصر ۵۲ درصد (۴۳) و در رسانه‌های چاپی و آنلاین کشور تایوان ۲۴/۲ درصد (۴۴)، گزارش گردیده است.

اجتناب از چاپ نوشته توسط افراد قبل از اقدام به خودکشی در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های ملی ۹۷/۴ درصد و در سال ۱۳۹۷ برابر ۹۰/۶ درصد (۳۴) بود، در حالی که در ایرلند اجتناب از چاپ نوشته، ۱۰۰ درصد (۳۱)، مصر ۹۴ درصد (۴۵)، هند ۸۶ درصد (۴۱) و در اتریش ۹۵/۲ درصد (۲۸) گزارش گردیده است.

در مطالعه حاضر اجتناب از جزییات روش خودکشی در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها ۳۵/۹ درصد بود اما در مطالعه Nabardi و همکاران در سال ۱۳۹۷، ۱۷/۲ درصد بود (۳۴)، که نشان می‌دهد پیشرفت قابل توجهی در این مدت در نحوه انتشار گزارش‌ها در این زمینه انجام گرفته است. در رسانه‌های چاپی و آنلاین کشور تایوان ۸۴/۱۵ درصد (۴۰)، در رسانه‌های چاپی ایرلند ۸۰/۱ درصد

درصد، بوتان ۰/۰۰ درصد گزارش گردیده است و از اقدامات بالقوه مفید در کشور هند می‌باشد (۵۳-۵۱).

گزارش آمار خودکشی در یک جامعه یا منطقه خاص برای آگاه کردن خوانندگان مهم است و اطلاعات اشتباه در این رابطه می‌تواند تأثیرات مضر بر جوامع بگذارد. اجتناب از گزارش رفتار خودکشی "به عنوان پاسخی قابل درک به تغییرات اجتماعی، فرهنگی" یا "تنزل رتبه اجتماعی" در مطالعه حاضر ۹۴ درصد و در مطالعه سال ۱۳۹۷ برابر ۹۵/۹ درصد گزارش گردیده است (۳۴).

با توجه به این‌که همه‌گیری کووید-۱۹ از اول بهمن ۱۳۹۸ در ایران شروع شد، اطلاعات مرتبط با خودکشی و کووید-۱۹ از همین تاریخ جمع‌آوری و بررسی گردید. نتایج نشان داد که خودکشی به علت ابتلاء به کووید-۱۹ در روزنامه‌ها به تعداد و درصد (۳/۵ درصد) ۱۱ و در خبرگزاری‌ها (۹/۲ درصد) ۳۲ و در کل (۶/۵ درصد) ۴۳ بوده که این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار بود. در مطالعه K&I و همکاران به تجزیه و تحلیل گزارش‌های خودکشی از روزنامه‌های بومی و انگلیسی آنلاین بین ژانویه تا ژوئن ۲۰۲۰ در مرحله پیش از قرنطینه و طی قرنطینه کووید-۱۹ در بنگلادش و هند پرداختند. در مجموع ۷۶۹ گزارش خبری، ۱۴۱ مورد از بنگلادش و ۶۲۸ مورد از هند مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در مقایسه با دوره قبل از قرنطینه، احتمال خودکشی با حلق آویز کردن به طور قابل توجهی در طول قرنطینه بیشتر بود و در هند مردان بیشتری بر اثر خودکشی جان خود را از دست دادند (۵۴).

یکی از محدودیت‌های مطالعه حاضر، بررسی تعدادی از روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های ملی بود که سعی گردید روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های منتخب از نظر بیشترین تعداد خواننده انتخاب گردند. هم‌چنین، یکی دیگر از محدودیت‌های این مطالعه عدم بررسی روزنامه‌های محلی بود که ممکن است مواردی از خودکشی در رسانه‌های ملی گزارش نشود و مخفی بماند که لازم است در

(۳۹)، اتریش ۷۸/۵ درصد (۲۸)، در رسانه‌های آنلاین اندونزی ۰/۵۵ درصد (۴۶) و در مصر ۲ درصد گزارش گردید (۴۳). گزارش جزئیات روش خودکشی در ایران بهتر از اندونزی و مصر، و کمتر از تایوان، ایرلند و اتریش انجام گرفته است.

اجتناب از توصیف خودکشی به عنوان مسأله‌ای غیرقابل توضیح یا ساده‌انگارانه در مطالعه حاضر ۹۲/۴ درصد، درحالی‌که در سال ۱۳۹۷، ۵۱/۶ درصد بود (۳۴) و در رسانه‌های چاپی و آنلاین کشور تایوان ۴۴/۱۵ درصد (۴۰) طی یک دوره بررسی دو ساله می‌باشد. اجتناب از توصیف خودکشی به عنوان عملی تحسین برانگیز و قهرمانانه در مطالعه حاضر ۱۰۰ درصد و در مطالعه سال ۱۳۹۷ هم برابر ۱۰۰ درصد (۳۴) بود. اما در رسانه‌های چاپی و آنلاین کشور تایوان، ۹۸/۴ درصد (۴۷)، ایرلند ۸۸/۴ درصد، بریتانیا ۷۹ درصد و در اسلوونی ۵۵ درصد گزارش گردیده است (۴۹، ۴۸). بسیاری از تحقیقات نشان داده‌اند که عاشقانه کردن خودکشی یا ایده‌آل نشان دادن رفتار افرادی که خودکشی می‌کنند با به تصویر کشیدن خودکشی به عنوان یک اقدام قهرمانانه یا عاشقانه ممکن است دیگران را ترغیب به خودکشی کند (۵۰).

اجتناب از واژگان "خودکشی موفق" برای خودکشی‌های کامل منجر به مرگ در روزنامه‌ها خبرگزاری‌های ملی در کل ۹۸/۸ درصد بود و در سال ۱۳۹۷، ۹۹/۴ درصد گزارش گردید (۳۸). درحالی‌که در یک بررسی دو ساله در تایوان ۹۸/۴ درصد گزارش شده است (۴۷).

اجتناب از عباراتی مانند "همه‌گیری خودکشی" یا "منطقه با بالاترین شیوع خودکشی در دنیا" در مطالعه حاضر ۹۱/۴ درصد، در مطالعه سال ۱۳۹۷، ۹۸/۶ درصد گزارش گردید. اجتناب از گزارش آمار خودکشی با اعداد و ارقام در مطالعه حاضر ۸۹ درصد و در سال ۱۳۹۷، ۹۹/۲ درصد گزارش گردید (۳۴). گزارش آمار مربوط به خودکشی با اعداد و ارقام در هند ۴/۱-۲/۶ درصد و به طور متوسط ۲/۲ درصد، اندونزی ۰/۰۰ درصد، بنگلادش ۰/۰۰

افزایش یافته است، ولی در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۸ کاهش داشته است. در نتیجه هنوز نیاز به تلاش و تغییر بیشتری دارد. با توجه به بررسی نتایج مشخص گردید گزارش اخبار خودکشی در ایران تا حدودی غیرمسئولانه است و باید تلاش و اقدامات لازم با برگزاری کارگاه‌ها و وبینارهای آموزشی برای پرسنل رسانه‌ها و سردبیران آن‌ها در خصوص نحوه انتشار اخبار مرتبط با خودکشی انجام گیرد. همچنین، نظارت بیشتر از طرف سازمان‌ها بر رسانه‌ها و ویراستاران انجام شود.

تشکر و قدردانی

نویسندگان این مقاله بر خود لازم می‌دانند از مسئولین روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های مورد بررسی، نهایت قدردانی و سپاس‌گزاری را داشته باشند.

تعارض در منافع: مقاله هیچگونه تعارض منافی نداشت.

حامی مالی: این مطالعه هیچ بودجه‌ای نداشت.

ملاحظیات اخلاقی (کد اخلاق): این مطالعه توسط کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان با کد IR.RUMS.REC.1400.069 تأیید شده است.

مشارکت نویسندگان:

- طراحی ایده: محسن رضائیان
- روش کار: محسن رضائیان، عبدالله رحمانی، مهدیه نبردی
- جمع آوری داده‌ها: عبدالله رحمانی، مهدیه نبردی
- تجزیه و تحلیل داده‌ها: حسن احمدی‌نیا
- نظارت: محسن رضائیان
- مدیریت پروژه: محسن رضائیان
- نگارش - پیش نویس اصلی: عبدالله رحمانی، مهدیه نبردی
- نگارش - بررسی و ویرایش: حسن احمدی‌نیا محسن رضائیان

مطالعات آتی مورد بررسی قرار گیرد. با توجه به این که اخبار مرتبط با خودکشی در سایر رسانه‌ها از جمله تلگرام، اینستاگرام و سایت‌ها منتشر می‌گردد بنابراین ضروری است به بررسی ویژه رسانه‌های دیگر نیز پرداخته شود. با توجه به نفوذ و ارتباط روزافزون اینترنت و رسانه‌های اجتماعی، لازم است بینش بیشتری در مورد خطرات و مزایای احتمالی اینترنت به دست آید. با توجه به همه‌گیری کووید-۱۹ و تأثیر آن بر سلامت روان و رفتار خودکشی، بررسی سالانه چاپ اخبار خودکشی و ارتباط آن با همه‌گیری کووید-۱۹ برای مشخص شدن بهتر این ارتباط پیشنهاد می‌گردد.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج مطالعه حاضر، در مجموع، تعداد اخبار گزارش شده مربوط به خودکشی در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها در سال ۱۳۹۸ نسبت به سال ۱۳۹۷ کاهش یافته ولی در سال ۱۳۹۹ افزایش چشم‌گیری داشته است. این روند در تمام روزنامه‌ها به جز همشهری و اطلاعات و تمام خبرگزاری‌ها به جز مهر و ایرنا قابل مشاهده است. اخبار منتشر شده در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها در بعضی موارد مثل "اجتناب از چاپ واژه خودکشی در تیتربخبری"، "اجتناب از پوشش خبری هیجان‌انگیز و بزرگ‌نمایی" و "اشاره به روش‌های پیشگیری از خودکشی" غیر مسئولانه انجام می‌گیرد. اگرچه هم در روزنامه‌ها و هم در خبرگزاری‌ها، میانگین نمره انطباق در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ نسبت به سال ۱۳۹۷

References

1. Sadock BJSVA, Ruiz P, Synopsis of Psychiatry, Behavioral Sciences/ Clinical Psychiatry, Volume 2, Tehran, Arjmand Publications, 2015: pp. 505-24 (Chapter23/1).
2. Rahmani A, Rezaeian M. Possible Effects of COVID-19 Pandemic on Suicide Behavior in the World: A Structured Review Study. *JRUMS* 2021; 20(1): 85-118. [Farsi]

3. Organization WH. Preventing suicide: A resource for media professionals. 2008. URL: http://www.who.int/mental_health/prevention/suicide/resource_media_pdf [accessed 2012-05-22][WebCite Cache.[W.H.O, Suicide2018.
4. Sisask M, Värnik A. Media roles in suicide prevention: a systematic review. *IJERPH* 2012; 9(1): 123-38.
5. Gvion Y, Apter A. Suicide and suicidal behavior. *PHR* 2012; 34(2): 9.
6. Gould MS, Midle JB, Insel B, Kleinman M. Suicide reporting content analysis: Abstract development and reliability. *Crisis* 2007; 28(4): 165-74.
7. Favril L, Yu R, Uyar A, Sharpe M, Fazel S. Risk factors for suicide in adults: systematic review and meta-analysis of psychological autopsy studies. *BMJ Ment Health* 2022; 25(4): 148-55.
8. Emad Y, Hadianfard H. Forecasting Suicide Based on Sexuality, Marital Status, Coping Strategies, Religious Orientation, and Depression Rate. *IJPCP* 2019; 25 (2) :178-93
9. Menon V, Kaliamoorthy C, Sridhar VK, Varadharajan N, Joseph R, Kattimani S, Kar SK, Arafat SY. Do Tamil newspapers educate the public about suicide? Content analysis from a high suicide Union Territory in India. *AJSP* 2020; 66(8): 785-91.
10. Gvion Y, Apter A. Suicide and suicidal behavior. *PHR* 2012; 34(2): 1-20.
11. Sisask M, Värnik A. Media roles in suicide prevention: a systematic review. *IJERPH* 2012; 9(1): 123-38.
12. Pirkis J, Blood RW. Suicide and the media: Part II. Portrayal in fictional media. *Crisis* 2001; 22(4): 155.
13. Schmidtke A, Schaller S. The Role of Mass Media in Suicide Prevention. *IHSAS* 2000: 675-97.
14. Stack S. Media coverage as a risk factor in suicide. *JECH* 2003; 57(4): 238-40.
15. Stack S. Suicide in the media: A quantitative review of studies based on nonfictional stories. *Suicide and Life-Threatening Behavior* 2005; 35(2): 121-33.
16. World Health Organization. Preventing suicide: a resource for media professionals. In *Preventing suicide: a resource for media professionals* 2008.
17. Pirkis J, Blood RW, Beautrais A, Burgess P, Skehan J. Media guidelines on the reporting of suicide. *Crisis* 2006; 27(2): 82-7.
18. Duncan S, Luce A. Using the Responsible Suicide Reporting Model to increase adherence to global media reporting guidelines. *Journalism* 2022; 23(5): 1132-48.
19. Bohanna I, Wang X. Media guidelines for the responsible reporting of suicide: a review of effectiveness. *Crisis* 2012; 33(4): 190-8.
20. Yip PS, Caine E, Yousuf S, Chang SS, Wu KC, Chen YY. Means restriction for suicide prevention. *Lancet* 2012; 379(9834): 2393-9.
21. Saini T, Arora V, Sharma S, Kumar D, Parmar V, Sharma S. A Study on Copycat Suicides and Werther Effect: Myth or Reality. *International Journal of Ethics, Trauma & Victimology* 2021; 7(01): 11-3.
22. Pridmore SA, Auchincloss S, Soh NL, Walter GJ. Four centuries of suicide in opera. *MJA*. 2013; 199(11): 783-6.
23. E. S. The Magic Flute: Libretto. Metropolitan Opera Guild., 1990.
24. Frey C, Michel K, Valach L. Suicide reporting in Swiss print media: Responsible or irresponsible? *EJPH* 1997; 7(1): 15-9.

25. Bollen KA, Phillips DP. Imitative suicides: a national study of the effects of television news stories. *ASR* 1982; 47(6): 802-9.
26. Etzersdorfer E, Voracek M, Sonneck G. A dose-response relationship between imitational suicides and newspaper distribution. *ARSR* 2004;8(2): 137-45.
27. Cheng AT, Hawton K, Lee CT, Chen TH. The influence of media reporting of the suicide of a celebrity on suicide rates: a population-based study. *IJE*2007; 36(6): 1229-34.
28. Niederkrotenthaler T, Voracek M, Herberth A, Till B, Strauss M, Etzersdorfer E, et al. Role of media reports in completed and prevented suicide: Werther v. Papageno effects. *BJP* 2010; 7(3): 234-43.
29. Zandifar A, Badrfam R. Iranian mental health during the COVID-19 epidemic. *AJP*2020;51:101990.
30. Ahorsu DK, Lin CY, Imani V, Saffari M, Griffiths MD, Pakpour AH. The Fear of COVID-19 Scale: Development and Initial Validation. *IJMHA* 2022; 20(3).
31. Banerjee D. The COVID-19 outbreak: Crucial role the psychiatrists can play. *AJP* 2020;50: 102014.
32. Mamun MA, Griffiths MD. A rare case of Bangladeshi student suicide by gunshot due to unusual multiple causalities. *AJP* 2020;49: 101951.
33. Cheung Y, Chau PH, Yip PS. A revisit on older adults suicides and Severe Acute Respiratory Syndrome (SARS) epidemic in Hong Kong. *International Journal of Geriatric Psychiatry*. *AJPLAS*2008;23(12): 1231-8.
34. Nabardi M, Vazirinejad R, Ahmadiania H, Rahmani A, Rezaeian M. A Survey on the Frequency of Suicide News Published in Newspapers and National News Agencies in Iran in the Year of 2018 and Its Concordance with the Suicide News Publishing Guideline in the Media. *JSP* 2021;3(1):3-16.
35. Isna. The Best Newspapers From The Public's View At The Press Fair, www.isna.ir/news, November 18, 2015
36. Ispa: Center For Thinking Students In Iran. The Best News Agencies From People's View, : www.ispa.ir; November 15, 2015]
37. Stack S. Media impacts on suicide: A quantitative review of 293 findings. *SCQ* 2000: 957-71.
38. Phillips DP. The influence of suggestion on suicide: Substantive and theoretical implications of the Werther effect. *ASR* 1974: 340-54
39. McTernan N, Spillane A, Cully G, Cusack E, O'Reilly T, Arensman E. Media reporting of suicide and adherence to media guidelines. *IJSP* 2018; 64(6): 536-44.
40. Wu C-Y, Lee M-B, Liao S-C, Chan C-T, Chen C-Y. Adherence to World Health Organization guideline on suicide reporting by media in Taiwan :A surveillance study from 2010 to 2018. *JFMA* 2021; 120(1): 609-20.
41. Chandra PS, Doraiswamy P, Padmanabh A, Philip M. Do newspaper reports of suicides comply with standard suicide reporting guidelines? A study from Bangalore, India. *IJSP* 2014; 60(7): 687-94.
42. Pirkis J, Francis C, Pirkis J, Francis C, Warwick Blood R, Burgess P, et al. Reporting of suicide in the Australian media. *ANZJP* 2002; 36 (2): 190 - 7
43. Arafat SY, Shoib S, Marthoenis M, Kar SK, Menon V, Ittefaq M, Kabir R. Media reporting of suicide in Muslim countries. *MHRC* 2020; 23(10): 941-4. [Farsi]
44. Fu K-w, Yip PSF. Changes in reporting of suicide news after the promotion of the WHO media recommendations. *SaLTB* 2008; 38(5): 631-6.

45. Mesbah H. Reporting on suicide in the Egyptian press: Did the Arab Spring make a difference. *JMC* 2014; 1(2): 60-8.
46. NisaN, Arifin M, Nur MF, Adella S, Marthoenis M. Indonesian online newspaper reporting of suicidal behavior: Compliance with World Health Organization media guidelines. *IJSP* 2020; 66(3): 259-62.
47. Wu CY, Lee MB, Liao SC, Chan CT, Chen CY. Adherence to World Health Organization guideline on suicide reporting by media in Taiwan: A surveillance study from 2010 to 2018. *JFMA* 2021; 120(1): 609-20.
48. Roškar S, Grum AT, Poštuvan V, Podlesek A, De Leo D. The adaptation and implementation of guidelines for responsible media reporting on suicide in Slovenia. *SJPH* 2017; 56(1): 31-8.
49. Pitman A, Stevenson F. Suicide Reporting Within British Newspapers' Arts Coverage. *Crisis* 2015; 36(1): 13-20.
50. Wang X. Media guidelines for the responsible reporting of suicide: A review of effectiveness. *JCISP* 2012; 33(4): 190.
51. Stack S. Media guidelines and suicide: A critical review. *SSM* 2020; 262: 112690
52. Naghavi M, Abolhassani F, Pourmalek F, Lakeh MM, Jafari N, Vaseghi S, et al. The burden of disease and injury in Iran 2003. *Population health metrics* 2009;7(1): 9.
53. Janghorbani M, Sharifirad GR. Completed and attempted suicide in Ilam, Iran incidence and associated factors 2005; 119-126. [Farsi]
54. Kar SK, Menon V, Arafat SY, Rai S, Kaliamoorthy C, Akter H, Shukla S, Sharma N, Roy D, Sridhar VK. Impact of COVID-19 pandemic related lockdown on Suicide: Analysis of newspaper reports during pre-lockdown and lockdown period in Bangladesh and India. *AJP* 2021; 60: 102649.

A Survey on the Frequency of Suicide News Published in Newspapers and National News Agencies in Iran during 2019-2021 and It's Concordance with the Suicide News Publishing Guideline in the Media: A Descriptive Study

Abdollah Rahmani¹, Mahdieh Nabardi², Hassan Ahmadiania³, Mohsen Rezaeian⁴

Received: 18/12/23 Sent for Revision: 09/03/24 Received Revised Manuscript: 29/05/24 Accepted: 01/06/24

Background and Objectives: Responsible reporting can prevent suicide. The purpose of this study was to determine the status of suicide news reports published in national newspapers and news agencies during 2019-2021 and the Covid-19 disease.

Materials and Methods: The present descriptive study is a follow-up study, first conducted in 2018. The news published by 9 newspapers (Hamshahri, Jam-e-Jam, Iran, Etefaat, Keihan, Sharq, Etemad, Arman, and Shahrvand) and 6 national news agencies (ISNA, IRNA, Fars, Khabaronline, Mehr, and Tasnim) from March 2019 to March 2021, was extracted and the findings were reported as number (percentage), mean, and standard deviation. The data were analyzed using independent t-test and chi-square test.

Results: A total of 927 news (newspapers: 416, news agencies: 511) related to suicide were extracted. The compliance mean scores were obtained 9.46 and 9.28 out of 15 in the newspapers and news agencies, respectively. All in all, the number of reported news in newspapers and news agencies has decreased in 2019 compared to 2018, however it significantly increased in 2020. This trend can be observed in all newspapers except Hamshahri and Etefaat and all news agencies except Mehr and IRNA. There was an increase in the compliance mean score in 2019 and 2020 compared to 2018, however there was a decrease in 2020 compared to 2019.

Conclusion: The news published in newspapers and news agencies is done somewhat irresponsibly. These reports have been improved compared to 2018, but media personnel and editors of magazines and newspapers should receive necessary training in this field.

Key words: Suicide news, Newspapers, National news agencies, Suicide news printing guide

Funding: This study did not have any funds.

Conflict of interest: None declared.

Ethical considerations: The Ethics Committee of Rafsanjan University of Medical Sciences approved the study (IR.RUMS.REC.1400.069).

Authors' Contributions:

- **Conceptualization:** Mohsen Rezaeian
- **Methodology:** Mohsen Rezaeian, Hassan Ahmadiania
- **Data collection:** Abdollah Rahmani, Mahdieh Nabardi
- **Formal analysis:** Hassan Ahmadiania
- **Supervision:** Mohsen Rezaeian
- **Project administration:** Mohsen Rezaeian
- **Writing - original draft:** Abdollah Rahmani, Mahdieh Nabardi
- **Writing - review & editing:** Mohsen Rezaeian, Hassan Ahmadiania

Citation: Rahmani A, Nabardi M, Ahmadiania H, Rezaeian M. A Survey on the Frequency of Suicide News Published in Newspapers and National News Agencies in Iran During 2019-2021 and It's Concordance with the Suicide News Publishing Guideline in the Media: A Descriptive Study. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2024; 23 (4): 352-66. [Farsi]

1- MSc in Epidemiology, Kurdistan University of Medical Sciences, Health Network of Kamiyaran City, Kamiyaran, Iran

2- MSc in Epidemiology, School of Medicine, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran

3- Assistant Prof., Dept. of Epidemiology and Biostatistics, Health School, Occupational Environment Research Center, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran

4- Prof., Dept. of Epidemiology and Biostatistics, School of Health, Occupational Environment Research Center, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran, Postal Code: 7718175911, ORCID: 0000-0003-3070-0166

(Corresponding Author) Tel: (034) 31315123, E-mail: moeygmr2@yahoo.co.uk